

Pápež František je už zaočkovaný

Pápež František aj bývalý pápež Benedikt XVI. sa rozhodli dať sa zaočkovať proti COVID-19. Vo štvrtok 14. januára dostali obaja prvú dávku vakcíny a onedlho ich čaká aj druhá. Pápež František sa v posledných týždňoch k vakcinácii opakovane vyjadroval.

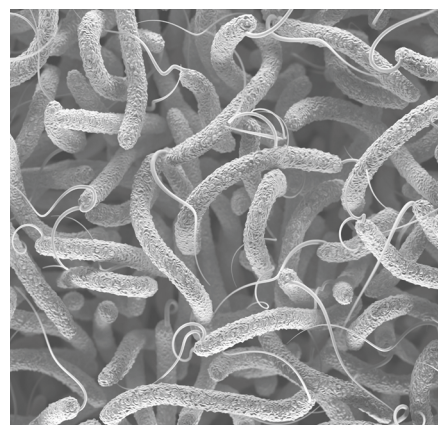
Vyhlásil, že dať sa zaočkovať je našou morálnou povinnosťou, a potvrdil, že v rámci očkovacieho programu Vatikánu ho sám podstúpi.

„Verím, že je etické, aby sa každý z nás dal zaočkovať. Nie je to

voľba, je to etické rozhodnutie, pretože inak hazardujete so svojím zdravím, so svojím životom a navyše aj so životmi ostatných,“ povedal v rozhovore pre taliansku televíziu Canale 5.

Aj vo svojej vianočnej kázni požiadal krajiny distribuovať vakcínu tak, aby bola dostupná pre všetkých. „Žiadam všetkých, ktorí stoja na čele krajín, firiem a medzinárodných združení, aby podporovali spoluprácu a nie rivalitu, hľadali riešenia a vakcínu pre všetkých, najmä pre tých najzraniteľnejších a najchudobnejších vo všetkých končinách sveta,“ vyhlásil v tradičnom príhovore Urbi et Orbi.

Pápež František (84) i emeritný pápež Benedikt XVI. (93) sa dali zaočkovať nepochybne aj preto, že patria medzi rizikové skupiny, Františkovi navyše ako mladému mužovi odobrali časť pľúc. Prednádávanom skončil na komplikácie spojené s koronavírusom aj pápežov osobný lekár Fabrizio Soccorsi (78).

Z dejín očkovania Boj proti cholere

Cholera trápila ľudí v Európe a Indii už od sedemnásteho storočia, dodnes jej podľahli desiatky miliónov ľudí.

Medzi známe osobnosti, ktoré

tejto chorobe podľahli, patrí napríklad poľský básnik Adam Mickiewicz a ruský skladateľ Piotr Iljič Čajkovskij.

Jedným zo zásadných objavov, ktorý pomohol v boji s cholerou, bolo zistenie anglického vedca Johna Snowa z roku 1854, že nákaza sa šíri vo vode. Prvú vakcínu proti tejto chorobe vyvinul španielsky lekár Jaime Ferrán y Clúa však až v roku 1885. Bolo to prvé očkovanie, ktoré v ľudskom tele vytvorilo imunitu voči bakteriálnej nákaze.

Jaime Ferrán y Clúa, inšpirovaný Pasteurom, vyvinul vakcínu proti cholere kultiváciou baktérie z tela chorého človeka,

ktorú následne udržiaval pri izbovej teplote. Potom baktériu vpichoval v jednej až troch dávkach pacientom. V tej dobe povolali Ferrána do Valencie, kde zaočkoval počas pandémie cholery viac než päťdesiat tisíc ľudí.

Ferrán sa za svoj vynález dočkal aj spršky kritiky, svoju metódu sa totiž snažil udržiavať v tajnosti. Na obranu uvádzal, že za vytvorenie vakcíny potrebuje odmenu, aby mohol podporovať svoju rodinu a ďalšie štúdium. Zvyšok svojej kariéry venoval vývoju vakcín proti moru, tetanu, týfusu, tuberkulóze a besnote.

BRATISLAVA

Spoločne proti Covidu

Informačné noviny o všetkých aspektoch očkovania proti COVID-19.

Alexandra Bražinová: „Dala som sa zaočkovať, vakcíne dôverujem“

Minulý týždeň si zamestnanci zariadení sociálnych služieb vypočuli online prednášku doc. MUDr. Alexandry Bražinovej, PhD., MPH. Epidemiologička, pôsobiaca na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, sa dala zaočkovať proti COVID-19 už 7. januára 2021, pretože vakcínu považuje za účinnú a bezpečnú. Podelila sa teda o svoje vlastné skúsenosti, tiež o skúsenosti z terénu a odpovedala na otázky, ktoré mnohí máme.

Začnime asi takou základnou otázkou: prečo by sme mali vôbec uvažovať – dať sa zaočkovať?

Sú ľudia, ktorí očkovanie vnímajú ako niečo cudzie, násilné, čo sa im dostáva do organizmu. Je to však najspôhlivejšia forma prevencie pred samotným ochorením, proti ktorému je vakcína podávaná. Mnohí užívame lieky proti bolesti, antibiotiká, rôzne výživové doplnky, ale neuvažujeme o ich negatívnych vedľajších účinkoch, ktoré môžu byť aj dosť závažné. Keď sa pri očkovaní do tela dostáva antigén, častica, na ktorú si telo vytvorí imunitnú odpoveď, ľudia o vedľajších účinkoch uvažujú a majú obavy.

V porovnaní s mnohými liekmi je však očkovanie veľmi prirodzený spôsob, ako dlhodobo navodiť v organizme jeho prirodzenú obranyschopnosť, aby sa zabránilo vzniku ochorenia alebo aby si s ním telo vedelo ľahšie poradiť.

Žiadna vakcína neochráni stopercentne, chráni pred ochorením vo väčšine prípadov. Ale ak by aj niekto ochorel, očkovanie ho chráni od ťažkého priebehu choroby.

U nás je momentálne podávaná vakcína na báze mRNA technológie od firiem Pfizer/BioNTech a Moderna. Ako táto vakcína funguje?

Veľmi zjednodušene: ako už každý iste vie, vírus má guľovitý tvar s výbežkami, ktoré voláme S-bielkoviny. Vakcína obsahuje mRNA, gén – akýsi návod na výrobu týchto S-proteínov; mRNA sa obaluje do tukových kapsúl a dopravuje sa do buniek svaly na ramene. Naše bunky „pohltnú“ tukovú kapsulu s génom, ten sa v tele bunky uvoľní, bunka vytvorí S-bielkovinu, „pripne“ si ju na svoj povrch a naše telo ju zaregistruje ako niečo, na čo treba reagovať. Tak sa spustí imunitná reakcia vo forme špecifických protilátok a bunkovej imunity. Protilátky sa začnú v tele tvoriť niekoľko dní po podaní vakcíny. Takto je naše telo pripravené okamžite reagovať, ak by sme boli vystavení vírusu SARS-CoV-2.

Ide o vakcínu s génom, je možné, aby nejako ovplyvnila našu DNA, naše gény?

Absolútne nie, mRNA z vírusu sa nedostáva do jadra bunky, kde sa nachádza naša genetická informácia (naša DNA), ale ostáva v cytoplazme, ktorá jadro obklopuje a dovnútra jadra sa nedostane. Nie je to teda

možné ani technicky, ani biologicky, toho sa netreba báť.

Mnohí ľudia trpia rôznymi ochoreniami a ich obavy sa týkajú toho, či sa napr. s chronickými, autoimunitnými, prípadne onkologickými diagnózami môžu dať zaočkovať.

Kontraindikáciou očkovania môžu byť alergické reakcie na niektoré predchádzajúce vakcíny.

Pri chronických ochoreniach všeobecne platí, že akákoľvek chronická choroba priebeh ochorenia COVID-19 zhoršuje, takže tam sa očkovať určite odporúča. Pri autoimunitných chorobách – z klinického testovania neboli vylúčení ani ľudia s poruchami autoimunitného systému a faktom je, že u nikoho z testovaných neboli pozorované nežiadúce účinky.

Ak má niekto obavy, je dobré konzultovať to so svojím lekárom. To isté platí pre onkologických pacientov. Rakovina nie je kontraindikácia, ale ak je pacient v terapii, ktorá potláča imunitu, treba to konzultovať s onkológom.

Ako je to s očkovaním seniorov, pokiaľ žijú v rôznych zariadeniach a domovoch opatrovateľských služieb?

Seniori a klienti týchto zariadení sú najzraniteľnejšou skupinou z hľadiska závažnosti priebehu ochorenia, a preto je pre nich očkovanie účinnou ochranou. V ich prípade to platí dvojnásobne, keďže žijú v komunite, ak sa klient zaočkuje, chráni nielen seba, ale aj svoje okolie.

Prvé zariadenia pre seniorov máme zaočkované

V pondelok 18. januára sa v Petržalskom domove seniorov uskutočnilo prvé pilotné zaočkovanie zamestnancov aj klientov zariadenia výjazdovou jednotkou.

Znamená to, že sa odskúšal systém, vďaka ktorému zamestnanci a klienti zariadení

pre seniorov nebudú musieť kvôli očkovaniu proti COVID-19 nikam chodiť, pretože do ich zariadenia príde mobilný tím.

Zaočkovať sa dalo 63 % zamestnancov a 86 % klientov a klientok.

autor fotografie: Marek Veľček

Podrobnosti objednávania konkrétnej služby stanoví ministerstvo práce v metodike, ktorá by mala byť zverejnená v najbližších dňoch. Na Slovensku sa momentálne očkuje dvomi vakcínami – vakcínou od spoločnosti Pfizer/BioNTech a vakcínou od spoločnosti Moderna.

Obe vakcíny boli schválené na použitie v Európskej únii a koncom januára sa očakáva aj schválenie tretej vakcíny od spoločnosti AstraZeneca. Nie je možné vybrať si očkovanie konkrétnou vakcínou.

Primátor Bratislavy Matúš Vallo podporil pilotné očkovanie na

tlačovej konferencii, ktorá sa konala v záhrade zariadenia za účasti ministra zdravotníctva a ministra práce, sociálnych vecí a rodiny. „Dnešný deň považujem za mimoriadny a verím, že znamená obrát k nádeji, že proti pandémie COVID-19 budeme môcť účinne chrániť tých najzraniteľnejších z nás, seniorov a seniorky. A to je skutočne dobrá správa.

Ja osobne a mesto Bratislava jednoznačne podporujeme očkovanie proti COVID-19 medzi zamestnancami, klientmi zariadení, ale aj ďalšími staršími obyvateľmi Bratislavy, ktorí žijú vo svojich domácnostiach.

Od tohto momentu by mali byť k dispozícii tri možnosti zaočkovania zariadení.

Prvá funguje od začiatku, teda individuálna registrácia cez vládny web korona.gov.sk. Druhou možnosťou je objednanie kolektívneho očkovania zariadenia priamo vo vakcinačnom centre prostredníctvom osobitného objednávkového systému. A tretia možnosť, prístupná pre celé zariadenie vrátane jeho klientov, ponúka objednanie príchodu výjazdovej očkovacej jednotky, ktorá príde aj s vakcínou priamo do zariadenia.

Podmienkou príchodu mobilnej očkovacej jednotky je záujem o očkovanie minimálne 20-tich osôb v zariadení. V prípade menších zariadení sa odporúča spojiť požiadavku na výjazd s iným zariadením (zariadeniami) tak, aby bol čo najefektívnejšie využitý čas a kapacita výjazdovej jednotky.

Dôverujem vedcom a regulačným úradom a považujem očkovanie za účinné a bezpečné,“ povedal. Tiež predstavil kampaň na podporu očkovania seniorov, hlavné mesto ju rozbieha prostredníctvom novín, ktoré práve držíte v rukách, a postupne k nej pribudnú aj ďalšie materiály. „Naším spoločným cieľom je podporiť očkovanie všetkých seniorov a senioriek v Bratislave,“ uzavrel primátor.

Ako funguje mRNA Vakcína

Jednoducho povedané mRNA je nosič genetickej inštrukcie. Alebo inak je to návod, pomocou ktorého si naše telo dokáže vytvoriť jednu časť vírusu. Konkrétne ide o ten charakteristický výbežok koronavírusu, ktorý vidíte na každej jeho grafike alebo ilustrácii. Výbežok sa volá spike protein (S-proteín), nachádza sa na obale koronavírusu a práve vďaka nemu dokáže vírus vstupovať do ľudských buniek.

Vďaka návodu, ktorý sa nachádza v mRNA vakcíne, si

naše telo dokáže samo vytvoriť túto časť vírusu. Imunitný systém ho následne rozpozná ako cudzí prvok v našom tele a spustí obrannú reakciu – začne tvoriť protilátky a T-bunky. Vďaka „tréningu“, ktoré si naše telo vyskúša na týchto neškodných S-proteínoch, sa staneme odolnými voči skutočnému koronavírusu.

mRNA vakcíny predstavujú nový typ vakcín. A to je možno jeden z dôvodov, prečo majú niektorí ľudia z tejto technoló-

gie obavy. mRNA vakcíny však nie sú úplne nové, v skutočnosti sa skúmajú už niekoľko rokov v súvislosti s inými ochoreniami a boli už opakovane použité v klinických skúšaníach.

Na princípe mRNA sú založené vakcíny od spoločnosti Pfizer/BioNTech a Moderna s registráciou v Európskej únii. Registrácia vakcíny proti COVID-19 v EÚ zaručuje, že vakcína spĺňa také isté vysoké štandardy na bezpečnosť, kvalitu a účinnosť, čo sa potvrdzuje v praxi pri očkovaní, ktoré už prebieha v mnohých krajinách sveta.

Prieskum odhalil: Seniori a ich rodiny podporujú očkovanie

Hlavné mesto Bratislava zrealizovalo v spolupráci so zariadeniami pre seniorov krátky dotazníkový prieskum o očkovaní proti COVID-19. Do prieskumu sa zapojilo 40 senioriek a seniorov z Domu tretieho veku a tiež rodiny klientov zariadení. Prieskum sa uskutočnil v priebehu januára.

Z prieskumu medzi seniormi vyplynulo, že väčšina oslovených klientov a klientok deklarovali pozitívny postoj k vakcíne – až 39 % oslovených si myslí, že vakcína pomôže k normál-

nemu životu, zníži to obavy o zdravie a budú sa môcť vrátiť k bežnému životu. A až 62,5 % oslovených sa vyjadrilo, že sa chce dať očkovať čo najskôr. Väčšina oslovených tiež vyslovila prianie, aby sa dali očkovať všetci zamestnanci zariadenia, v ktorom sú ubytovaní (24 odpovedí).

Od rodín klientov sme k 19. 1. 2021 dostali 299 odpovedí. Podľa 82,2 % rodín očkovanie pomôže k vyriešeniu pandémie. Až 85,2 % rodinných prísluš-

níkov si myslí, že seniori a seniorky by mali byť zaočkované a 76,2 % respondentov bude očkovanie svojmu príbuznému - seniorovi aj odporúčať. Veľkú podporu medzi rodinami klientov má aj očkovanie zamestnancov zariadení. Až 59,5 % respondentov si myslí, že zamestnanci zariadení by mali byť očkovaní po vinne. Vďaka prieskumu sme získali cenné informácie, ktoré nám pomôžu v kampani na podporu očkovania seniorov v Bratislave. Ďakujeme všetkým, ktorí si našli čas na odpovede.